

« رابطه‌ی معلم و متعلم در اسلام »

مؤلف:

عظیم صالح پور

انتشارات چوبل

۱۳۹۷

سرشناسه	:	صالح پور سروک، عظیم، ۱۳۴۲-
عنوان و نام پدیدآور	:	رابطه‌ی معلم و متعلم در اسلام / مولف عظیم صالح پور.
مشخصات نشر	:	یاسوج : چویل، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	:	۱۴۸ ص.
شابک	:	۹۷۸-۶۰۰-۴۴۵-۰۸۵-۰
وضعیت فهرست نویسی	:	فیبیا
موضوع	:	معلمان -- اخلاق حرفه‌ای -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام
موضوع	:	Teachers -- Professional ethics -- Religious aspects -- Islam
موضوع	:	معلمان -- روابط با شاگردان -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام
موضوع	:	Relationships -- Religious aspects -- Islam Teacher-student
موضوع	:	تعلیم - جنبه‌های مذهبی -- اسلام
موضوع	:	Training -- Religious aspects -- Islam
موضوع	:	اسلام و آموزش و پرورش
موضوع	:	Islamic education
رده‌بندی کنگره	:	۴/۲ ص / ۱۳۹۷ / BP ۲۵
رده‌بندی دیویی	:	۶۵۳/۲۹۷
شماره کتابشناسی ملی	:	۵۵۱۹۵۵

« رابطه‌ی معلم و متعلم در اسلام »

مؤلف	:	عظیم صالح پور
ناشر	:	چویل
صفحه‌آرا	:	الناز فرهنگد
تیراژ	:	۵۰۰ جلد
نوبت چاپ	:	اول ۱۳۹۷
تعداد صفحات	:	۱۴۴ صفحه
قطع	:	وزیری
قیمت	:	۲۵۰۰۰ تومان
شابک	:	978-600-445-085-0
لیتوگرافی، چاپ و صحافی	:	صدف

آدرس: یاسوج، خیابان ارم، فرعی ۹، پلاک ۱۰
تلفن: ۰۹۱۷۷۴۱۰۵۹۴

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
چکیده مطالب	۹
۱) اهمیت علم و عالم و معلم و متعلم از دیدگاه اسلام	۱۰
۲) نسبت معلم و متعلم در اسلام	۱۰
۳) احترام متقابل معلم و متعلم در اسلام	۱۰
۴) دوستی معلم و متعلم در اسلام	۱۰

فصل اول

مقدمه	۱۳
هدف‌ها	۱۶

فصل دوم : اهمیت علم و عالم، معلم و متعلم در اسلام

اهمیت علم و عالم و معلم و متعلم در اسلام	۲۱
نسبت معلم و متعلم به هم	۲۱
احترام متقابل معلم و متعلم	۲۱
دوستی متقابل معلم و متعلم	۲۱
روش تحقیق	۲۲
اهمیت و کاربرد تحقیق	۲۵
ارزش علم در اسلام	۳۲
- اهمیت علم در قرآن مجید	۳۲

- ۳۵..... - اهمیت علم در بیان پیامبر اسلام(ص)
- ۳۶..... - اهمیت علم در بیان علی(ع)
- ۴۰..... تجلیل از مقام عالم
- ۴۰..... - عالم از دیدگاه قرآن
- ۴۱..... - عالم از دیدگاه پیامبر اسلام
- ۴۳..... - مقام عالم از دیدگان امام علی(ع)
- ۴۴..... - اهمیت و مقام معلم از دیدگاه اسلام پیامبر اسلام
- ۴۵..... اهمیت معلم از دیدگاه امامان پاک
- ۴۷..... ارزش و اهمیت متعلم
- ۴۹..... منزلت معلم از دیدگاه امیرالمومنین علی(ع)

فصل سوم : نسبت معلم و متعلم در اسلام

- ۵۳..... نسبت معلم و متعلم در اسلام
- ۵۳..... نسبت پدر و فرزندی
- ۵۴..... - نظر اخوان الصفا
- ۵۴..... - نظر امام محمد غزالی
- ۵۴..... - اما نظر شهید ثانی
- ۵۷..... نسبت طبیب و بیمار
- ۵۹..... نسبت مراد و مرید
- ۵۹..... نسبت رهبر و رهرو - مطیع و مطاع
- ۶۰..... نسبت نعیم و منعم - کشاورز و زمین
- ۶۱..... نسبت الگو و الگوپذیر

فصل چهارم : احترام متقابل معلم و متعلم در اسلام

- ۶۷..... احترام متقابل معلم و متعلم در اسلام
- ۶۷..... تواضع و فروتنی

۸۴.....	قداست معلم و متعلم در نظر هم
۹۳.....	مشورت و تبادل نظر

فصل پنجم : دوستی معلم و متعلم در اسلام

۹۹.....	دوستی معلم و متعلم در اسلام
۱۰۰.....	نیکی و مهر ورزیدن
۱۱۰.....	- نظرات شهید ثانی (قدس سره)
۱۱۴.....	غمخواری و دلسوزی
۱۱۸.....	رازداری
۱۲۰.....	فرو بردن خشم و بردباری
۱۲۵.....	عفو و بخشش و انزادگذاشتگی
۱۲۸.....	عدالت معلم

فصل ششم : نتیجه گیری و پیشنهادت

۱۳۷.....	نتیجه گیری
۱۴۰.....	پیشنهادهات
۱۴۳.....	منابع و مأخذ

چکیده مطالب

با احساس نیاز جامعه اسلامی به آگاهی از دیدگاه اسلام در مسائل مختلف تعلیم و تربیت، و به دنبال این اندیشه که یکی از مسائل مهم در جریان تعلیم و تربیت رابطه معلم و متعلم است، و با اساس آنکه معلمان و متعلمان نیاز مبرمی دارند که از چگونگی این رابطه آگاهی یابند، اقدام به تدوین این نوشتار گردید.

همچنانکه اسلام در زمینه‌های مختلف زندگی دیدگاه مخصوص به خود دارد بنظر رسید که در این زمینه نیز نظریاتی داده شده است بر فطریات انسان است.^۱

مشخص کردن این نظریات و جزئیات آن‌ها از سایر مسائل تعلیم و تربیت از دیدگاه اسلام، هدف این نوشتار گردید. در پی این امر، از منابعی مانند قرآن مجید، نهج البلاغه، اصول کافی و تحف العقول و نیز کتابهایی که اخیراً در باب تعلیم و تربیت اسلامی منتشر شده است استفاده شد، که فهرست آن‌ها در پایان می‌آید. همچنین از بعضی کتب روانشناسی تعلیم و تربیت نیز جهت استفاده در مقدمه بهره‌گیری بعمل آمد که در آخر به آنان اشاره خواهد شد.

روش کار این بود که نخست به استخراج موضوعاتی که به نحوی در این نوعی رابطه معلم و متعلم بودند مبادرت گردید، و در برگه‌های یادداشت مانند با ذکر مانند ثبت شدند و سپس طبقه‌بندی گردیدند. بعد به ترتیب زیر به تهیه و تدوین متن کتاب پرداخته شد و در نتیجه متن اصلی کتاب شامل چهار فصل تحت عنوان چهار موضوع کلی گردید.

^۱ دیدگاه اسلام منطبق بر فطرت است و هماهنگی ابعاد وجودی انسان را طالب است. این هماهنگی درونی یا توجه به ارزش‌های اسلامی به هماهنگی برونی در ارتباط با جهان هستی خواهد انجامید و روابط انسان‌ها با یکدیگر و با دیگر موجودات جهان هستی رابطه حق و عدل خواهد بود، که خداوند کریم در آیه ۸ سوره روم می‌فرماید: "أَوَلَمْ يَتَفَكَّرُوا فِي أَنفُسِهِمْ مَا خَلَقَ اللَّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَأَجَلٍ مُّسَمًّى = آیا فکر نمی‌کنید در پیش خود که خداوند خلق نکرد آسمان‌ها و زمین و آنچه که میانه آنهاست مگر به راستی و حقیقت و وقت معین؟"

(۱) اهمیت علم و عالم و معلم و متعلم از دیدگاه اسلام

در این فصل نتیجه گرفته شد که در اسلام علم و عالم از ارزش بسیار والایی برخوردار می‌باشد. هر عالمی بخودی خود قبل از هر چیز معلم و متعلم است. عظمت و بزرگی انسان در جهان هستی بواسطه علم است، که از طرف خداوند به او افزوده شده است.

(۲) نسبت معلم و متعلم در اسلام

در این فصل نتیجه گرفته شد که نسبت این دو روحانی است و عنوان‌هایی از قبیل پدر و فرزند روحانی، طبیب و بیمار و مراد و مرید به آن داده شده است.

(۳) احترام متقابل معلم و متعلم در اسلام

در این فصل معلوم شده است که از دیدگاه اسلام تواضع و فروتنی محور اساسی احترام بین این دو می‌باشد. بطوریکه این دو در نظر هم مقدس جلوه می‌کنند و رابطه آنها را فضایی آمیخته با تقدیس پنداری ندارند. مروت و تبادل نظر در امور مربوطه تضمین کننده ادامه این رابطه است.

(۴) دوستی معلم و متعلم در اسلام

در این فصل نتیجه‌گیری شده است که بایه و اساس دوستی آنها نیکی و مهربانی است، که غمخواری و دلسوزی به تثبیت و استحکام آن کمک می‌کند. راز داری به آن دوام می‌بخشد، بردباری و فروبردن خشم سلامت آن را تضمین می‌کند، عفو و بخشش مایه استمرار آن می‌شود و اعمال عدالت از جانب معلم حافظ رنگ باز آن می‌گردد.

استنادات این نتایج همانا آیات قرآن مجید، سخنان پیامبر اسلام (ص) و امامان معصوم (ع) و احادیث منقول از آنهاست. همچنین از عقاید علماء و مفسران برجسته چون شهید ثانی، ابن خلدون، امام محمد غزالی ابن سخنون و مربیان مدارس دوره نخستین اسلام و اخوان الصفا بهره برداری شده است.

در سرتاسر این کتاب این اصل پذیرفته شده است که پیامبران خدا و امامان معصوم معلمان برگزیده خدا بوده‌اند، گفتار و رفتار آنها نمونه‌های قابل اطمینانی برای معلمین جامعه اسلامی خواهد بود.